

F 21 tredje JAS 39-flottiljen

Gripen kommer

F 21:s första JAS 39 Gripen taxar in till plattan i Luleå.

till Luleå

Den 17 januari överlämnades officiellt de första JAS 39 Gripen till F 21 i Luleå, här eskorterade av två JA 37 Jaktviggen.

Ytterligare en flottilj beväpnas nu med JAS 39 Gripen, nämligen F 21 i Luleå.

Nu pågår utbildningen av flottiljens andra division – "Urban blå" – och som ska pågå till årsskiftet.

AV PETER LIANDER

Urban Blå, den andra divisionen vid F 21 i Luleå, har flugit sitt sista Viggen-pass och ombeväpnas till JAS 39. De första flygplanen överlämnades vid en ceremoni den 17 januari.

F 21 är den tredje flottiljen som tar Gripen i förbandstjänst. Först ut var F 7 i Sätenäs 1996, följt av F 10 i Ängelholm 1999.

Under några år kommer norrbottenflottiljens två divisioner att flyga med både Gripen respektive Viggen. Den sistnämnda kommer dock att flygas längre än vad som planerats. I stället för till 2004 blir det snarare till 2006.

Den nu pågående Gripen-omskolningen ska vara klar till årsskiftet. Urban Blå utgör därefter en division anpassad till Försvarsmaktens nya insatsorganisation.

Vid F 21 har förberedelserna inför ombeväpnningen till Gripen pågått under ett drygt år och arbetet har varit omfattande. Den tekniska personalen fick sin ▶▶▶

Foto: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

Divisionschefen överstelöjtnant Mats Hakkarainen (t v) och flygingenjör Fredrik Holmbom är bland F 21:s första Gripen-piloter.

▶▶▶ Gripen-utbildning först. I olika omgångar utbildades 40 flygtekniker under förra året på plats i Luleå. (Se FV-Nytt 3/01.)

Den flygande personalen utbildas i två omgångar. Det påbörjades förra året, då fem piloter blev klara: flygchefen, två i divisionsledningen, en flygingenjör och en instruktör.

När det gäller infrastruktur har en av hangarerna byggts om och personalen både vid divisionen och 2. Flygunderhållskompaniet har just flyttat in i moderna och ändamålsenliga lokaler. Utomhus har en av klargöringsplattorna kompletterats med en bullerskyddande jordvall som avskärmar flygplanen från flottiljområdet.

Divisionschefen redo

Överstelöjtnant **Mats Hakkarainen** är nytillträdd divisionschef för Urban Blå. Som jaktpilot har han mångårig erfarenhet av JA 37 Jaktviggen. Förberedelserna inför rollen som chef för en Gripen-division påbörjades redan 1997 genom att flyga som attack- och spaningspilot i AJS 37-systemet.

Efter två år på Försvarshögskolans chefsprogram tog han hösten 1999 över chefskapet för Urban Blå, en period som varade till slutet av 2000. Medan divisionen under 2001 utbildade österrikiska piloter på Viggen, flög Mats Hakkarainen in sig på Gripen. Inledningsvis vid F 7 i Såtenäs, men mestadels vid F 10 i Ängelholm.

Att vara chef för en Gripen-division är

en av de mest ansvarsfyllda befattningar man kan ha i flygvapnet. Men Mats Hakkarainen tvekar inte:

– Jag har fördel av att ha varit divisionschef på Viggen, som är ett moget system. Detta kombinerat med min kunskap om mognadsgraden i Gripen-syste-

met, gör att jag känner mig väl förberedd.

I den nu aktuella utbildningsomgången ingår tolv piloter, varav tio från Urban Blå. Det första skedet genomförs vid Gripen-centrum på F 7 i Såtenäs. Där sker det mesta av teoriutbildningen samt simulatorflygning. I detta skede får varje pilot

Cirka 60 av norrbottenflottiljens flygtekniker har nu blivit utbildade på JAS 39 Gripen.

Stolt över JAS 39 Gripen

också flyga två pass i den tvåsitsiga versionen JAS 39B.

Från mitten av april genomförs all flygverksamhet hemma vid F 21. Den inleds med att eleverna gör sina första ensamflygningar.

Det är en erfaren grupp piloter som nu tar sig an Gripen. I genomsnitt har de cirka 1500 flygtimmar vardera. Ett gynnsamt förhållande, men divisionschefen manar ändå till viss ödmjukhet inför den nya flygplanstypen:

– Det absolut viktigaste är att utbildningen genomförs korrekt också i ett flygsäkerhetsmässigt perspektiv. Vi måste vara medvetna om att Viggen och Gripen är två olika typer av flygplan och att vi är nya i JAS 39-systemet.

Mentorer välkomnas

Förra året drabbades flygtidstilldelningen för Gripen av kraftiga nedskärningar. En av konsekvenserna blev förseningar i pilotutbildningen.

Hur mycket flygtid har Urban Blå tilldelats i år?

– Tillräckligt, säger Mats Hakkarainen. Den tilldelade flygtiden räcker till utbild-

ningen och jag hoppas verkligen att det inte blir några oväntade nedskärningar.

När flygningarna i Luleå kommer i gång på allvar förfogar F 21 över 14 flygplan. Efter sommaren ska ytterligare två ha tillkommit som gör flygplansparken fulltalig.

En förutsättning för att flygomskolningen ska fungera är att flygplanen också är tillgängliga för flygning. Utöver de redan utbildade flygteknikerna vid 2. Flygunderhållskompaniet har det avslutande praktiskskedet för ytterligare en omgång tekniker genomförts under årets början.

– Det ser bra ut, konstaterar Mats Hakkarainen. Tekniker från F 7 och F 10 stödjer vår personal som mentorer här i Luleå vid uppstarten av verksamheten. Det förstärker tillgängligheten på flygplansparken och därmed ökar möjligheterna att klara av utbildningen planenligt.

Klargöringsplattan hos 2. Flygunderhållskompaniet har kompletterats med en bullerskyddande jordvall.